

יחידת ההשתלות שמע קשים שעולם הרפואה

יציאה

← 029-033 | 020-028 →

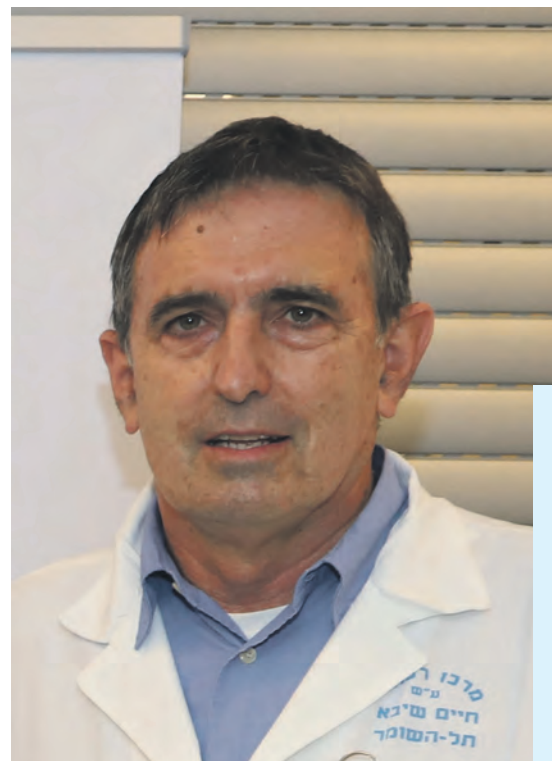
“אין הקב”ה מכה את ישראל אלא אם כן בורא להם רפואה תחילה”: רגע לפני פרוץ מגיפת הקורונה הוקמה במרכז הרפואי שיבא יחידת השתלות הריאה המתקדמת בישראל < רופאי היחידה המקצועיים והמנוסים לא מרימים ידיים, גם כשהסיכויים להצלחת ההשתלה נמוכים < התוצאות מדהימות: מאז הקמת היחידה בוצעו בה בהצלחה 21 ניתוחי השתלות ריאה, בהם של ארבעה חולי קורונה קשים שהיו מחוברים במשך חודשים ארוכים לאקמו ולאחר שלא נמצא להם מזור - קיבלו תקווה של ממש ביחידה בשיבא < על כל נשימה ונשימה | אהרן פרקש

ריאה. המנהל הרפואי של יחידת השתלות הריאה הוא הד"ר לירן לוי. אל היחידה בשיבא הגיע ד"ר לוי אחרי ארבע שנים בהם שימש כפולמונולוג השתלות ריאה (מומחה ברפואת ריאות עם התמחות על בהשתלות ריאה) בבית החולים הידוע “טורונטו ג'נרל”, המדורג כאחד מבתי החולים

ההיערכות להקמה ארכה זמן רב, ובתחילת 2020 הוקמה יחידת השתלות הריאה במרכז הרפואי שיבא. זוהי יחידה אינטרדיסציפלינרית - רב-מקצועית, הכוללת צוות מטפלים רב תחומי המלווה את המועמד להשתלה בכל התהליך, החל מהרגע בו הוא נקלט במחלקה, עובר דרך ההמתנה הארוכה לניתוח, כשהוא ממשיך ללוות אותו שנים לאחמ"כ.

בראש תחום רפואת הריאות בשיבא, הכוללת בין השאר את יחידת השתלת הריאה, עומד פרופ' אמיר און - מומחה לרפואת ריאות. פרופ' און, שנבחר לרשימת הרופאים הטובים ביותר בתחום הריאות על פי מגזין פורבס לשנת 2020 ו-2021, מנהל את היחידה יחד עם פרופ' אהוד רענני, מנהל מרכז הלב, חזה וכלי דם בשיבא, שגם הוא נמצא ברשימת הרופאים הטובים ביותר על פי מגזין פורבס.

המנהל הכירורגי של היחידה הוא הד"ר מילטון סאוטה. ד"ר סאוטה הוא ממיסדי מערך השתלות הריאה בישראל והוא למעשה הכירורג המנוסה ביותר בארץ בהשתלות

פרופ' אמיר און, ראש תחום רפואת הריאות בשיבא: “בהקמת יחידת השתלות הריאה הושקעו מאמצים ומשאבים בסדרי גודל בלתי מוכרים בעולם הרפואה בישראל. היום, מושתלי הריאות שלנו קוצרים את הפירות”

שלהי חורף תש"פ. ברחבי העולם הולכת ומתפשטת במהירות מגיפה מסתורית שמקבלת את השם “קורונה”. המחלה החדשה, כך מתברר, מסוכנת במיוחד לריאות. היא גורמת בלא מעט מקרים לדלקת ריאות, שעלולה להביא בתוך שבועות ספורים לקריסתן ולמותן של החולה.

באותם ימים ממש, הולכת ונשלמת בישראל הקמתה של יחידת השתלות ריאה מתקדמת ומקצועית, עם מיטב הרופאים במדינה, בסטנדרטים שמעולם לא נראו פה. היא מוקמת במרכז הרפואי שיבא תל השומר, והסגל המקצועי שלה “עם סכין בין השיניים” - נחוש להציל את חייהם של הזקוקים להשתלה, גם אם מצבם נראה חסר סיכוי.

בחשבונות שמים איננו מתמצאים כמובן, אך אי אפשר שלא לראות כאן בחוש את התגשמותם של דברי חז"ל כי “אין הקב”ה מכה את ישראל אלא אם כן בורא להם רפואה תחילה”.

מאז הקמת היחידה לפני כשנתיים בוצעו בה השתלות ריאה רבות, כשכמה מהמושתלים הם חולי קורונה שהיו מחוברים במשך זמן רב למכונת האקמו. בבתי חולים אחרים כבר התייאשו מהם, אך רופאי היחידה להשתלת ריאה של שיבא לא ויתרו. לדבריהם, ניתן לבצע את ההשתלה בגופם של החולים חרף חומרת המצב. הריאות הושתלו בתהליך ארוך ומורכב ולהשתאות עולם הרפואה חזרו המושתלים להלך על רגליהם כאחד האדם.

קצת רקע: עד לפני כשנתיים, פעלה בכל מדינת ישראל רק יחידה אחת להשתלות ריאה. לפני שנים אחדות החליט משרד הבריאות על הקמת יחידה נוספת להשתלות ריאה, ובסופו של דבר נטל על עצמו המרכז הרפואי שיבא את המשימה המורכבת.

עניקה חיים לחולי ריאות לא הצליח למצוא להם מזור

- עוברים את המחלה בקלות יחסית, כשעיקר ההשפעה של החיסונים הוא שהריאות לא נפגעות, מה שמנטרל את האלמנט המסוכן של המחלה.

פרופ' און מבקש להרגיע ביחס לאומיקרון, כמו גם באשר לזן החדש שאותר לאחרונה. "מדובר בזנים קלים יחסית. הזן החדש דומה לאומיקרון מבחינת הסימנים הקליניים - מה שגם אומר שהוא מאוד מדבק. אבל הוא מתבטא במחלה קלה וזה החלק המרגיע. משום שלמרות שאנחנו רואים עלייה בתחלואה, אנחנו לא חושבים שהדבר יוביל לעלייה משמעותית באשפוזים - שזה הפרמטר העיקרי שדורש התייחסות מבחינתנו".

הפרופ' מספק אמירה מרגיעה גם ביחס לתופעת ה"לונג קוביד": "מטופלים רבים שלנו שעברו את המחלה ולעיתים אפילו בצורה מאוד קלה אך אחר כך סבלו מתופעות לוואי במשך חודשים רבים - כולל גם קשיים בנשימה ובתפקוד היומיומי. חשוב לי להרגיע ולומר שאצל מרבית המטופלים התופעות הללו חולפות כעבור זמן, במקרים רבים ללא כל התערבות".

מה שהקורונה לימדה

רוב חולי הריאות הממתינים להשתלה מסוגלים להמתין לניתוח ההשתלה, כשהם נעזרים במחולל חמצן צמוד.

המקצוע הנוגעים בדבר. הושקעו פה מאמצים ומשאבים בסדרי גודל בלתי מוכרים בעולם הרפואה בישראל, בכדי שנקבל את התוצאה הטובה ביותר. היום מושתלי הריאות שלנו, קוצרים את הפירות".

"מה שמייחד את יחידת השתלת הריאות שלנו" - אומר פרופ' און בנימה של סיפוק - "זו היכולת של כל הצוות המורחב לעבוד יחד. כולנו, עמיתי פרופ' אהוד רענני, מנהל מרכז הלב, חזה וכלי דם בשיבא, העומד יחד אתי בראשות היחידה, יחד עם מנהלי היחידה המקצועיים ד"ר מילטון סאוטה וד"ר לירן לוי שעושים עבודה מדהימה, עם עשרות הרופאים ואנשי המקצוע שכולל הצוות הנרחב והמסור שלנו. ההצלחה המדהימה של היחידה הזו נובעת מכך שכולם עובדים ללא לאות כאיש אחד, רק כך אנחנו מצליחים להגיע להישגים הרבים לטובת המטופלים שלנו".

כמה ניתוחי השתלת ריאה בוצעו ביחידה מאז הקמתה? "מאז הקמת היחידה לפני כשנתיים בוצעו בה 21 ניתוחי השתלת ריאה, מתוכם ארבעה חולי קורונה קשים שהיו מחוברים לאקמו. חלק מהם הועברו אלינו ממקומות אחרים בהם כבר התייאשו מהם. אנחנו היינו היחידים שחשבנו שניתן לבצע בגופם השתלת ריאה. היום תוכל לפגוש אותם מהלכים ברחוב כאחד האדם".

פרופ' און ממחר לסייג: "כמובן שבהגדרה הרפואית הם לא באמת כמו אנשים בריאים שלא עברו מעולם השתלת ריאה - המושתלים נמצאים תחת פיקוח רפואי קפדני שלנו גם שנים לאחר ההשתלה. אנחנו מוודאים כל העת שלא נוצרים זיהומים או בעיות אחרות והם נוטלים לשם כך תרופות דרך קבע - אבל אלמלא ההשתלה, הם לא היו שורדים ובזכותה הם יכולים בעזרת השם להמשיך ולחיות. אחרי ההשתלה החולים חיים את חייהם ומגיעים אלינו רק לביקורות".

למשך כמה זמן המושתל יכול לחיות עם הריאה המושתלת?

"לצערו ריאה מושתלת עלולה להפסיק לתפקד בשלב מסוים, אם כי זה קורה בד"כ אחרי מספר רב של שנים. במקרה בו הריאות המושתלות מפסיקות לתפקד, יש לבדוק אפשרות של השתלת ריאות חדשה".

החיסונים מצילים את הריאות

רופא הריאות הבכיר מנצל את ההזדמנות בכדי להצביע שוב על חשיבות החיסונים נגד קורונה. "אנחנו רואים באופן מובהק כיצד החיסונים יעילים - גם לאורך זמן - בנושא של הריאות. אין ספק שזה מה שלמעשה הוציא בחסדי שמים את ישראל מהקורונה".

"אנחנו רואים את זה לאורך זמן בקרב אנשים שחוסנו: רבים מהם לא חולים בכלל, ואלו שחולים - גם אנשים מבוגרים

ד"ר לירן לוי, המנהל הרפואי של יחידת ההשתלות: "יש חולים שבמקומות אחרים נואשו מהם ואנחנו ביצענו בהם את ההשתלה בהצלחה. כמו גם ריאות שנדחו במקומות אחרים להשתלה, שאנחנו לקחנו והצלנו באמצעותן חיים"

הטובים בעולם, ובעל הניסיון הרב ביותר בעולם בהשתלות ריאה.

משלחת של 15 אנשי צוות

לצורך הקמת היחידה בשיבא, שוגרה לביה"ח בטורונטו נטו משלחת של 15 רופאים ואנשי צוות ששהו שם במשך תקופה ארוכה ורכשו את הידע המקצועי והמעודכן בעולם בנושא השתלת הריאה. כל הידע הזה עומד היום לרשות הנוזקים להשתלת ריאה בישראל. בנוסף, מנהלי היחידה מקיימים קשר הדוק ורציף עם מומחים מביה"ח טורונטו ג'נרל וממרכזי ההשתלות המובילים בעולם.

"כשעמדנו להקים את יחידת השתלות הריאה בשיבא - מסביר הפרופ' אמיר און בשיחה עם "יתד נאמן" - "היה ברור לנו שאם אנחנו רוצים להקים אותה באופן המקצועי ביותר, עלינו ללמוד כיצד לעשות זאת בעבודת צוות, וללמוד כצוות מאנשי המקצוע המנוסים בעולם. לא רק רופאים ומנתחים, אלא כלל אנשי המקצוע המלווים את המועמד להשתלה, כולל מתאמי ההשתלות, הצוות הטכני של חדרי הניתוח, הרופאים המרדימים, אחים ואחיות, עובדים סוציאליים, פיזיותרפיסטים ועוד ועוד - כל בעלי

האם יש גיל ממוצע להשתלת ריאה או שזה בכל הגילאים?

”בכל הגילאים. ביצענו פה בארץ השתלת ריאה לחור-לה בגיל 8, וגם לחולה בן 78, שהוא מושגל הריאה הכי מבוגר.”

כמי שעבד במשך שנים ארוכות בבתי חולים בחו"ל, מה דעתך על יחידת ההשתלות בשיבא?

”היחידה הזו פועלת בסטנדרטים בינלאומיים גבוהים מאד. יש פה חשיבה הוליסטית שהיא מעבר לניתוח ההשתל-לה עצמו. המשמעות של יחידה אינטר-דיסציפלינרית היא, שהיא כוללת צוות נרחב מאד. מעבר לרופאים, המנתחים, המרדמים וכו' הצוות הנרחב שמלווה את המועמד לה-שתלה בכל השלבים, והוא כולל גם עובדים סוציאליים, פיזיותרפיסטים, תזונאים, ואפילו רופא שיניים למניעת זיהומים בפה לקראת הניתוח, ועוד ועוד. הצוות שמלווה את המועמד להשתלה מונה חמישים איש. זה סדר גודל אותו רואים בבתי חולים גדולים בעולם.”

אני מציין בפני ד"ר סאוטה את מאמר חז"ל לפיו על כל נשימה ונשימה שאדם נושם עליו להודות לקב"ה. והוא, שבמשך שנים מלווה חולי ריאה שנלחמים על נשימותיהם, רואה את זה בעיניו יום יום.

”זה ממש כך. יש חולים שפשוט נאבקים על כל נשימה ונשימה. גם החולים הקלים נאלצים לקחת איתם לכל מקום את מחולל החמצן ולא יכולים לעשות את הפעילות השגרתית שהם הורגלו לה לפני שהם חלו. כשרואים את זה מקרוב מבינים כמה נשימה, הדבר הבסיסי שכולנו עושים כל הזמן מבלי לשים לב לכך בכלל, היא דבר שכלל לא מובן מאליו.”

מה מוטל על אדם בריא לעשות בכדי שלא יאלץ להגיע למחלקה שלכם? אני שואל את רופא הריאות הוותיק, והוא עונה מיד: ”לא לעשן, גם לא סיגריות אלקטרוניות”. אבל זה כבר נושא לכתבה בפני עצמה.

תחרות בריאה

כשמשרד הבריאות הכריז על הצורך בהקמת יחידה נוספת להשתלת ריאה, היו שטענו שמדובר בצעד מיותר. כיום, לאחר שחייהם של רבים ניצלו באמצעות יחידת השתלת הריאות המובילה והמקצועית של שיבא - שהוקמה ומתנהלת בסטנדרטים בינלאומיים שלא היו מוכרים בישראל - ישנה תמימות דעים שהקמתה הייתה צעד מבורך. בשיחה עם ”יתד נאמן”, מתייחס לכך המנהל הרפואי של יחידת השתלות הריאה בשיבא ד"ר לירן לוי, כשהוא מצביע על המישורים בהם מעניקה יחידת ההשתלות של שיבא תרומה ייחודית.

”ראשית” - אומר ד"ר לוי - ”אין ספק שתחרות, שהיא דבר מבורך בכל תחום, מבורכת במיוחד בכל מה שקשור להצלת חיים. עד שהוקמה יחידת ההשתלות בשיבא, היה רק מקום אחד בארץ שעסק בהשתלת ריאה, כך שלמעשה יצרנו לראשונה תחרות בתחום, וזה צעד חיובי מאד לטובת המטופלים.”

”כיום כל מועמד להשתלת ריאה יכול לבחור היכן הוא יעשה את ההשתלה, וזה גורם לכל מי שעוסק בתחום לה-תאמץ ולהיות טוב יותר, להיות קשוב יותר ולנסות להצליח יותר ולעבוד לטובת החולה שכבר לא קהל שבו. כך שללא ספק התחרות הזאת הביאה לשיפור בשירות שהמטופלים מקבלים.”

”זה מה שמוביל אותנו למישור השני שבו יחידת ההשתלות שלנו מעניקה יתרון עצום: עד להקמת יחידת ההשתלות בשיבא, המטופלים היו למעשה נתונים להחלטה של מקום אחד. צריך להבין שבעולם הרפואה - הדברים הם לא שחור או לבן, במקרים רבים ישנה התלבטות, וייתכן שרופא אחד יחשוב שנוכח לבצע את הפעולה הרפואית הזו ורופא אחר לעומת זאת יחשוב שלא. כשמדברים על השתלת, ישנם רופאים שיגידו שסיכויי ההשתלה מזעריים ורוב

סטנדרטים בינלאומיים גבוהים

איך מתנהל התור לקבלת ריאה? מי מחליט מי יושגל קודם?

ד"ר סאוטה: ”סדר הקדימות להשתלת ריאה נקבע לפי שיטת ניקוד של משרד הבריאות, שמבוססת על מידת ההתאמה בין הריאה למועמד להשתלה - סוג דם, וכדו'. מי שקודם בתור זה המועמד שחומרת מחלתו היא הקשה ביותר. יש כאלו שזוכים ומקבלים ריאה אפילו אחרי שבוע, ויש כאלו שלמרבה הצער לא מספיקים והם נפטרים בזמן ההמתנה.”

ד"ר מילטון סאוטה, המנהל הכירורגי של יחידת ההשתלות: "בעקבות הקורונה למדנו כיצד להאריך את חייהם של חולי ריאה המחוברים לאקמו גם במשך חודשים ארוכים והצלחנו, לראשונה בישראל, לבצע בהם השתלה"

מיעוטם, אלו הזקוקים למכשירי הנשמה ובמקרים קיצוניים אף מחוברים למכשירי אקמו, מאושפזים בבית חולים, אבל כל יום שעובר הופך את ניתוח ההשתלה העתידי למורכב עוד יותר.

בעבר, חולי ריאה שהיו מחוברים למכשיר האקמו במשך יותר משבועיים, היו נפסלים לניתוח השתלה. דווקא מגיפת הקורונה - לא דבר חיובי בלשון המעטה - בשל מצבי הדחק שהביאה עמה, גרמה לרופאי הריאות ללמוד כיצד להאריך את חייהם של החולים המחוברים לאקמו ולבצע בהם ניתוח השתלה אחרי זמן ארוך בהם היו מחוברים למכשיר הלב-ריאה.

”אחרי שפרצה המגיפה וגרמה לעוד חולים שריאותיהם קרסו להיות מחוברים לאקמו לתקופות ארוכות” - אומר ל”יתד נאמן” ד"ר מילטון סאוטה, המנהל הכירורגי של היחידה שמאחוריו רקע של עשרות שנים בהשתלת ריאה - ”החלטנו לנסות ולהשתיל ריאה לחולי קורונה - למרות שהם היו מחוברים לאקמו אפילו זמן ארוך יותר.”

הדרך לניתוח השתלה בחולי קורונה, למעשה באופן חסר תקדים בישראל, כללה הליך ממושך שבסופו קיבלו רופאי היחידה בשיבא ממשרד הבריאות את האישור לבצע-עו. ”למרות האתגר האדיר והסיכון הגבוה הכרוך במקרים הללו, החלטנו שאנחנו הולכים על זה, ובי"ה הצלחנו.”

זו הייתה בשורה פורצת דרך עבור חולי ריאה אחרים, שהיו מחוברים לאקמו גם שלושה וארבעה חודשים ואפילו זמן ארוך יותר. הקורונה זימנה לנו את ההזדמנות ללמוד כיצד להאריך את חייהם באמצעות תרופות מתקדמות, עד שתימצא עבורם ריאה מתאימה ונוכל לבצע את ניתוח ההשתלה. בנוסף גם למדנו כיצד לפקח עליהם טוב יותר אחרי ההשתלה.”

”כמו בתחומים רבים בעולם הרפואה בהם הידע מתעדכן כל העת, גם בנושא השתלות הריאה לומדים כל הזמן דברים חדשים, בפרט כאמור על רקע מגיפת הקורונה שהשפעתה העיקרית היא על הריאות. למרות הניסיון הרב של רופאי היחידה, אנחנו עמלים כל הזמן ללמוד דברים חדשים ולהשתלם כשאנחנו עומדים בקשר כל העת עם הקולגות שלנו במרכזי ההשתלות הגדולים בעולם ומש-תפים בידע שנצבר. אנו עובדים רבות בשיתוף פעולה עם טורונטו ג'נרל, שהוא למעשה בית החולים הגדול בעולם בהשתלות ריאה, וכמה מהרופאים שלנו השתלמו שם. אנו מקיימים עםם שיחות על בסיס שבועי והקשר הוא מאוד הדוק ומפורה.”

הסיכויים שהחולה לא יעבור אותה בשלום וחבל לעשות אותה, בעוד רופאים אחרים יחשבו אחרת”.

לא מוותרים

“בקורונה זה היה מאד דרמטי”, ממשיך ד”ר לוי, “שם למעשה נתקלנו באוכלוסייה החדשה של אנשים שריאותיהם נפגעו מהקורונה בצורה כזו שלא יכלו להיגמל ממכונת הנשמה ואחרי חודשים שהיו מחוברים אליה, הפתרון היחיד עבורם היה השתלת ריאה. בעוד רופאים אחרים לא רצו לבצע את ההשתלות הללו כי חשבו שזה לא נכון לעשות את זה, אנחנו ביחידת ההשתלות בשיבא לקחנו את זה על עצמנו וביצענו את ההשתלה שב”ח נחלה הצלחה רבה. מתחילת הקורונה ועד היום יש לנו כבר ארבעה חולים כאלה – אלו בעצם ארבעה מקרים שאלמלא יחידת ההשתלת לות שלנו בשיבא היו נגמרים חלילה במוות”.

“וזה דוגמה קיצונית למשהו שהוא נכון באופן כללי: נדרשים לפחות שני מקומות שיעזרו שירות כזה גם בכדי שיתאפשר ה’סיעור מוחות’ הזה, וגם כדי שגם לחולה יהיה בידיים את הכוח – דבר שנמנע ממנו אם הוא נאלץ לעמוד רק מול רופא אחד או בית חולים אחד”.

“דיברנו על אנשים שבמקומות אחרים לא היו מכניסים אותם לניתוח השתלת ריאה, ואני רוצה לדבר על מישור נוסף, על הריאות שמאשרות להשתלה. למעשה הגדלנו את מספר התרומות של ריאות שמתמשים בהם להשתלה”, אומר ד”ר לוי ומסביר:

“כידוע מספר הריאות שנתרמות הוא מוגבל, ויש תור לא קצר של מועמדים להשתלה. כל ריאה שנתרמת נבדקת קודם האם היא ראויה להשתלה או שאולי היא לא ראויה ולכן אסור להשתמש בה. מאז הקמת היחידה, לקחנו לא פחות מחמש ריאות שנדחו במקומות אחרים, ואנחנו חשבנו שניתן להשתמש בהן והשתלנו אותם שוב בהצלחה. כלומר, אנחנו

מדברים על עוד חמישה אנשים שבעצם לא היו מקבלים את הריאות הללו אם היה רק מרכז אחד להשתלות ריאה”.

“בשקלול כל זה, למעשה היחידה שלנו הצילה חיים של מטופלים רבים שבלעדיה לא היו זוכים להשתלה”.

הפתעות באמצע הניתוח

כשאתם מתחילים ניתוח, אתם תמיד יודעים מה תראו שם? – אני שואל את ד”ר לוי, מנצל את שיחתנו לקבל תשובות לשאלות שתמיד עניינו אותי – או שיש לפעמים הפתעות תוך כדי הניתוח?

“למרות שהמטופל עובר כמוכן סדרת בדיקות מקיפה לפני הניתוח, בכל השתלה יש את ההפתעות שלה. כמו למשל בהשתלה האחרונה שגילינו שהיה חור בלב בין העליות והיה נדרש לסגור אותו, כך שהמנותח גם עבר תיקון של חור בלב תוך כדי ההשתלה – דבר שלא היה בתכנון”.

“למעשה, אצל חולים שהיו מחוברים למכונת הנשמה, יותר מאשר להכניס את הריאות החדשות, הקושי העיקרי הוא להפריד את הריאות המקוריות מהגוף לשם הוצאתן. במקרים רבים הריאות הללו שכבר הפסיקו לתפקד, מצטמקות והופכות קשות תוך אובדן המבנה הספוגי שיש לריאות תקינות, ונדרשות פעולות כירורגיות מורכבות בכדי להוציא אותן”.

כמה זמן אורך ניתוח השתלת ריאה בממוצע? וכמה אנשי צוות נמצאים בחדר הניתוח?

ד”ר לוי: “הניתוח אורך בין שמונה לשתיים-עשרה שעות בממוצע. בדרך כלל יהיו בחדר הניתוח כעשרה רופאים ואנשי צוות. זה כולל שני מרדימים. ארבעה מנתחים. שתי אחיות ועוד טכנאים. צוות הניתוח יצא מהחדר רק לצרכים דחופים”.

אני מבקש מד”ר לוי לפתוח בפני הקוראים צוהר

קטן לעולמם של מושחלי הריאה באמצעות סיפורו של אחד המושחלים. הוא בוחר בסיפורו של החולה הראשון שהושתל ביחידה, נער כבן ארבע-עשרה.

“הוא הועבר אלינו מבית חולים אחר בכדי שנחבר אותו לאקמו-ילדים, אחרי שריאותיו נפגעו באורח בלתי הפיך כתוצאה מטיפולים כימותרפיים שנאלץ לעבור לאחר שחלה בסרטן”, הוא מספר. “זה היה בערב יום כיפור תשפ”א. הוא הובא לכאן מתוך כוונה שהוא יחלים וריאותיו יתאוששו, אך הזמן חלף והוא לא הצליח להתאושש”.

“בחנוכה כבר חשבנו שאם הוא לא התאושש עד עכשיו כשהוא מחובר לאקמו הוא כבר לא יתאושש בכלל באופן עצמאי, והאופציה היחידה היא השתלת ריאה. רשמנו אותו להשתלה וב”ח תוך זמן קצר הגיעה ריאה מתאימה”.

“זו הייתה ההשתלה הראשונה שלנו, שהיא הייתה באמת השתלה מאד דרמטית, כי אני חושב שזו הייתה פעם ראשונה בארץ שהשתילו ריאה למישהו שהיה מחובר לאקמו כמעט שלושה חודשים”.

“ובחסדי שמים ההשתלה הזאת עברה בשלום”, אומר ד”ר לוי, ואני מתקשה שלא לחוש בהתרגשות מבעד לטון דיבורו השקול והמאופק. “הנער הזה חגג לפני חודשיים יום הולדת חמש-עשרה, הוא חזר לבית הספר ואפילו עובד בשעות הפנאי”.

“הקשר עם המושחל מתחיל אולי במקום הכי קשה בחיים שלו, כשהוא כ”כ חרד לגורלו”, אומר ד”ר לוי לסיים. “הוא נמצא במצב בו אם הוא לא יקבל השתלה, הוא עלול שלא לשרוד – זה דבר שלפעמים קורה וכשהוא קורה זה מאוד עצוב. ובעזרתו של הקדוש ברוך הוא – ובמקצוע שלנו בפרט מרגישים כמה אנו חייבים את העזרה הזו – יש לנו את הזכות האדירה להעניק לגופו את מה שהוא זקוק להחזיר אותו לחיים ולחייק המשפחה שלו”.

העצה של מרן שר התורה זצוק”ל למנהלי שיבא: “בית של בריאות”

בשנת תשע”ח, ציין מרן זצוק”ל בפני מנהל המרכז הרפואי שיבא הפרופ’ יצחק קרייס, בעת שזה ביקר במעונו, שראוי לקרוא למקום “בית של בריאים” ולא “בית חולים” < מאז שינתה שיבא את שמה – ל”עיר הבריאות של ישראל”, מתוך הבנה שלא מדובר רק ב”שינוי השם” אלא בתפיסת עולם

הגר”ח קנייבסקי זצ”ל בביקורו בשיבא, עם מנכ”ל המרכז הרפואי שיבא פרופ’ קרייס

השיחה עם פרופ’ און נערכת ביום שלאחר הלוויית רשכה”ג מרן שר התורה זצוק”ל. הפרופ’ הבכיר מתייחס גם הוא לפטירה שהסעירה את כל העולם היהודי.

“כולנו נפרדנו אתמול מהרב קניבסקי זכר צדיק לברכה” – הוא אומר – “ואחד הדברים שאנחנו כרופאים זוכרים מהרב זה את ההוראה החד-משמעית שלו לציבור להתחסן נגד הקורונה. הוא הבין לפני רבים אחרים את חשיבותם של החיסונים וזירז את נושא ההתחסנות ובכך השפיע על קהילות רבות וחיהם של רבים ניצלו”.

“באופן כללי זכינו לקבל מהרב זצ”ל, עצות והנחיות בהתמודדות היומיומית שלנו הנוגעת בחיים ומוות ובהליכים המורכבים שאנחנו מבצעים. הוא עמד רבות לימינו כל העת ופינה עבורנו מזמנו היקר כ”כ ואנחנו הוקרנו לו תמיד את תודתנו על כך. אנו כמוכן זוכים להמשיך ולקיים קשר עם גדולי התורה החיים עמנו אשר גם מהווים כתובת לשאלות הלכתיות מורכבות רבות בנושאי רפואה”.

במסגרת זו מעניין לציין כי בימי השבעה על מרן זצוק”ל, כשהגיעה משלחת מטעם המרכז הרפואי שיבא לניחום אבלים בבית מרן זצוק”ל, סיפר פרופ’ יצחק קרייס, מנהל המרכז הרפואי שיבא, למתנחמים שליט”א, כי ביקורו בבית מרן זצוק”ל בשנת תשע”ח חרוט בזיכרונו, כאשר במהלך ביקור זה ציין מרן זצ”ל שראוי לקרוא למקום במונחים של בריאות – “בית של בריאות” ולא “בית חולים”.

הערה זו – סיפר פרופ’ קרייס – נאמרה בדיוק בימים בהם הלכה והתגבשה בשיבא התפיסה שראתה לנכון להגיש את העובדה שהצורך של המטופל הוא לא רק ברפואה ובמזור למחלתו אלא בשירות שיתן מענה לכל צרכיו של המטופל מבחינה פיזית, נפשית ורגשית, ושתפקידם של אנשי הרפואה הוא ללוות את הבריאים בטרם יחלו, ולהעניק לכל אחד טיפול מיטבי מערכתי ומקיף מעבר לטיפול הרפואי עצמו. על רקע תפיסה זו ולאחר ברכתו של מרן זצוק”ל שינתה שיבא את שמה ל”עיר הבריאות של ישראל”, מתוך הבנה שלא מדובר רק ב”שינוי השם” אלא בתפיסת עולם שתבוא לידי ביטוי בכל פעולות המרכז הרפואי.